

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA ATROF MUHITNI MUHOFAZA QILISH DAVLAT QO'MITASI

100047, Toshkent sh., Yashnobod t., To'y-tepa ko'chasi, 2a-uy. tel.: 71-207-11-03, faks: 71-236-02-32
veb-sahifa: <http://www.eco.gov.uz>, elektron pochta: info@uznature.uz

2021 yil " 18 " 01

№ 02-03/1-204 - son

Toshkent sh.

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамасининг
Худудларни комплекс
ривожлантириш, коммуникациялар,
қурилиш ва уй-жой коммунал
хўжалиги масалалари котибиятига

Нусхаси: МЧЖ ҚҚ “Nukus Iftixori” раҳбари
Ш.Якубовга

2020 йил 30 декабрдаги
05/18-1-7/15281-сон хатга

Давлат экология қўмитаси Орол денгизининг Ўзбекистон Республикаси қисмида фаолият олиб бораётган Ш.Якубов ва бир қатор артемия цисталарини йиғиш ва экспорт қилиш билан шуғулланиб келаётган тадбиркорларнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 11 июлдаги 438-сон “Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ тумани ҳокимлиги ҳузурида “Орол артемия саноат” давлат унитар корхонасини ташкил этиш тўғрисидаги қарори ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан ишлаб чиқилган 2020 йил 30 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айrim қарорларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида”ги қарор лойиҳаси қабул қилинишидан норози бўлиб йўллаган мурожаатларини ўрганиб чиқиб, қуйидагиларни маълум қиласди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 11 июлдаги 438-сон “Қорақалпоғистон Республикаси Мўйноқ тумани ҳокимлиги ҳузурида “Орол артемия саноат” давлат унитар корхонаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори қабул қилинишидан олдин, қарор лойиҳаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан Норматив-хуқуқий хужжатлар лойиҳасини ишлаб чиқиш ва келишишнинг ягона электрон тизимига (project.gov.uz) ID-18754 V-1

рақами билан жойлаштирилиб, тегишли вазирлик ва идораларга келишиш учун юборилган.

Давлат экология қўмитаси Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига ушбу қарор лойиҳасини қабул қилиш мақсадга мувофиқ эмаслиги хақидаги рад жавоб хатини (2020 йил 22 июнданги 01-03/1-974-сон) юборган.

Хатда, Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 9 декабрдаги 754-ХП-сон “Табиатни муҳофаза қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 5-моддасига кўра табиий ресурсларни бериш, улардан фойдаланиш ҳамда уларни муҳофаза қилишнинг шартлари ва тартиби Ўзбекистон Республикасининг қонунлари билан белгиланиши ҳамда Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 19 сентябрдаги ЎРҚ-408-сон “Ҳайвонот дунёсини муҳофаза қилиш ва ундан фойдаланиш тўғрисида”ги Қонунининг 10 ва 20-моддаларига, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича ҳаракатлар стратегиясини “Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5635-сонли Фармони билан тасдиқланган Давлат дастурининг 24, 82-бандларига зид эканлиги хақида эътиrozлар келтирилган.

Мазкур қарор лойиҳаси юзасидан Қорақалпоғистон Республикаси экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси томонидан ҳам Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига “Орол артемия саноат” ДУКни ташкил этилиши ҳозирги кунда фаолият юритиб келаётган, Мўйнок тумани экспорт режасини бажариб, давлатимиз экспорт салоҳиятига ўз хиссасини қўшаётган 27 та тадбиркорлик субъектларининг тугатилишига олиб келиши хақидаги эътиroz хати (2019 йил 4 ноябрдаги 01/18-7-3123-сон) ёзилган.

Ишлаб чиқилган қарор лойиҳаси юзасидан Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси томонидан Қонун ҳужжатларининг рақобатга таъсирини баҳолаш бўйича хулоса берилган бўлиб, унда артемия цистаси етиштириш ва сотиш фаолияти билан шуғулланувчи давлат унитар корхонасини ташкил қилиш мақсадга мувофиқ эмаслиги, қарор лойиҳасида барча тадбиркорлик субъектларига teng шароитни яратиш лозимлиги, тадбиркорлик субъектлари фаолиятини кенгайтириш учун кўмаклашиш зарурлиги, тадбиркорлик субъектларига квоталар ажратишда хом-ашёни чуқур қайта ишлашни босқичма-босқич ташкил этиш талабини белгилаш ва шундан сўнг қабул қилиниши мақсадга мувофиқлиги билдирилган.

Бундан ташқари, циста артемияларини йиғиш ва уни экспорти билан шуғулланувчи барча тадбиркорлик субъектлари томонидан Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Республикаси Президент Администрацияси, Вазирлар Маҳкамаси, Олий Мажлис Сенати ва бошқа бир канча юқори ташкилотларга юқорида кўрсатилган Вазирлар Маҳкамасиниг карори лойиҳасига норозилиги хақидаги мурожаатлари юборилган.

Лекин, барча асослантирилган ҳужжатларга қарамасдан Вазирлар Маҳкамасининг “Қорақалпоғистон Республикаси Мўйнок тумани ҳокимлиги

хузурида “Орол артемия саноат” давлат унитар корхонаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” 2020 йил 11 июлда 438-сон қарори қабул қилинди.

Мазкур қарор билан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши “Орол артемия саноат” ДУКнинг муассиси этиб тайинланди.

Маълумот учун:

Сўнги ўн йилларда йигиб олинган артемия цисталари ҳажми 3 тоннадан (2009 йил) 1741 тоннага (2020 йил) ўсди. Артемия цисталарни экспорт қилиши ҳажми Қорақалпоғистон Республикаси Бошқармасининг маълумотига кўра Хитой, Россия ва Вьетнам давлатларига 2011 йилда 50 минг АҚШ долларини ташкил этган бўлса, 2020 йил ҳолатига 7 623,7 АҚШ долларигача ўсди.

Орол дengизининг Ўзбекистон Республикаси акваторияси қиргогидан артемия цисталарини йигиб олувчи тадбиркорлик субъектлари сони йил сайн ортиб бормоқда. 2017 йилда 9 та субъект, 2018 йилда 23 та субъект фаолият юритган бўлса, 2020 йилда улар сафи 40 тага кенгайди.

Шу билан бирга, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан ишлаб чиқилган 2020 йил 30 ноябрдаги “Ўзбекистон Республикаси Хукуматининг айrim қарорларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб хисоблаш тўғрисида”ги қарор лойиҳасида 2021 йил 1 январдан бошлаб Орол дengизи акваториясидан артемия цисталарини йигиб олишга фақат “Орол артемия саноат” ДУКга хуқуқ берилиши назарда тутилган.

Бу эса ўз навбатида ҳозирги кунда фаолият юритиб, Мўйнок тумани экспорт режасини бажариб, Давлатимиз экспорт салоҳиятига ўз хиссаларини кўшаётган артемия цисталарини йигиш ва экспорт билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектларининг тугатилиши ва норозилигига олиб келиши мумкин. Қолаверса ҳозирги кунда янгидан ташкил этилган “Орол артемия саноат” ДУК ҳеч қандай артемия цисталарини йигиб олиш, қайта ишлаш, саклаш ва декапсуляция қилиш имкониятларига ҳамда моддий техник базасига эга эмас.

Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитасининг Конун хужжатларининг рақобатга таъсирини баҳолаш бўйича хулосаларида “Қорақалпоғистон Республикаси Мўйнок туманида артемия цистасини овлаш ва қайта ишлашни самарали ташкил этиш ва янада ривожлантириш чоратадбирлари тўғрисида”ги Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси амалдаги конунларга зид эканлиги хақида батафсил тушунтириш берилганлигини билдирамиз. Жумладан:

Ўзбекистон Республикаси “Рақобат тўғрисида”ги Конунининг 12-моддасига мувоғик давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг фаолиятнинг бирор бир соҳасида янги хўжалик юритувчи субъектларни ташкил этишга чекловлар жорий этиши, шунингдек фаолиятнинг айrim турларини амалга оширишни ёки муайян товарлар ишлаб чиқаришни ман этиши, айrim хўжалик юритувчи субъектларга уларни товар ёки молия бозорида фаолият кўрсатаётган бошқа хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан афзал ҳолатга қўядиган имтиёзлар, преференциялар

ва енгилликларни асосиз равища бериши, ўз вазифаларини хўжалик юритувчи субъектларнинг вазифалари билан қўшиб бажариши, айrim хўжалик юритувчи субъектларнинг фаолияти учун бошқа камситувчи ёки имтиёзли шартлар (шароитлар) белгилаши тақиқланади. Шунингдек, давлат бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ва юридик шахслар бирлашмаларининг товар ёки молия бозорининг нормал фаолият кўрсатишига, рақобатни ривожлантиришга тўсқинлик қилувчи ҳамда истеъмолчиларнинг ҳуқуклари ва қонуний манфаатларини камситувчи харакатларига, шу жумладан, тегишли бозорни ҳудудий принцип бўйича, реализация қилиш ёки харидлар ҳажми бўйича, товарларнинг хиллари бўйича ёхуд товарларни сотувчилар ёки сотиб оловчилар, товар буюртмачилари доираси бўйича бўлиб олишга йўл қўйилмайди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 8 сентябрдаги ПФ-5185-сон Фармони билан тасдиқланган “Ўзбекистон Республикасида Маъмурий ислоҳотлар Концепцияси”да соғлом рақобат муҳитининг ривожланишини чеклаётган алоҳида хўжалик юритувчи субъектларга эксклюзив ҳуқуклар, индивидуал имтиёзлар ҳамда преференциялар бериш амалиётидан воз кечиш кўрсатилган.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг “Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонуенининг 34-моддасига асосан давлат органлари, бошқа ташкилотлар ҳамда уларнинг мансабдор шахслари тадбиркорлик фаолияти субъектларининг амалга ошираётган фаолиятига аралashiшга ҳақли эмас. Давлат органларига, шу жумладан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ва бошқа ташкилотларга, шунингдек уларнинг мансабдор шахсларига битимлар тузиш, фойдани тақсимлаш бўйича қарорлар қабул қилиш, тадбиркорлик фаолияти субъектларига кўрсатмалар ва бошқа фармойишлар бериш таъкидланиши кўрсатилган.

Давлат экология қўмитаси юқоридагилардан келиб чикиб, тадбиркорлик субъектлари томонидан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши томонидан ишлаб чиқилган “Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айrim қарорларига ўзгартиришлар ва қўшимчалар киритиш, шунингдек баъзиларини ўз кучини йўқотган деб ҳисоблаш тўғрисида”ги қарор лойиҳаси қабул қилиниши юзасидан норози бўлиб йўллаган мурожаатларини асосли деб ҳисоблайди.

Раиснинг
биринчи ўринбосари

Н.Обломурадов